

BIULETYN
SĄDU NAJWYŻSZEGO
nr 3/2026

z dnia 22 kwietnia 2026 r.

Spis treści

	Str.
PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ.....	2
UCHWAŁA IZBY CYWILNEJ	5
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ	6
PYTANIA PRAWNE DO IZBY KARNEJ.....	9
UCHWAŁY IZBY KARNEJ.....	12
PYTANIE PRAWNE DO IZBY ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ.....	14

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 8/26

Wniosek Prezesa kierującego pracą Izby Cywilnej przedstawiony do rozpoznania przez skład całej Izby Sądu Najwyższego:

„1. Czy część jednostki redakcyjnej umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej lub denominowanego w walucie obcej, ewentualnie odpowiedniego wzorca umowy, zawierająca wskazanie marży banku jako elementu współtworzącego, w powiązaniu ze średnim kursem waluty obcej ustalonym przez Narodowy Bank Polski, przyjęty w tej umowie mechanizm wyznaczania kursów waluty dla potrzeb określenia salda zadłużenia i wysokości świadczeń kredytobiorcy będącego konsumentem, może być traktowana jako postanowienie umowne podlegające samodzielnej ocenie pod kątem jego abuzywności (art. 385¹ § 1 k.c.);

a w razie odpowiedzi pozytywnej:

2. Czy w razie uznania postanowienia odnoszącego się do marży banku za abuzywne można uznać, że umowa kredytu indeksowanego do waluty obcej lub denominowanego w walucie obcej pozostaje w mocy w pozostałej części, a wyznaczanie salda zadłużenia kredytobiorcy i wysokości jego świadczeń (rat kapitałowo-odsetkowych) następuje z zastosowaniem mechanizmu bazującego wyłącznie na średnich kursach waluty obcej ustalanych przez Narodowy Bank Polski?”

III CZP 9/26

Wniosek Pierwszego prezesa Sądu Najwyższego przedstawiony do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy zajęcie nieruchomości, na której prowadzona jest inwestycja budowlana, wpisane jako ostrzeżenie w dziale III księgi wieczystej – po tym, jak ujawniono w niej roszczenie, niebędącego dłużnikiem w postępowaniu egzekucyjnym, nabywcy lokalu z tytułu umowy deweloperskiej – obejmuje następnie również lokal, który, w wykonaniu tej umowy, został wybudowany i wyodrębniony, a jego własność została przeniesiona na nabywcę, oraz jest wpisywane w księdze wieczystej, zakładanej dla tego lokalu?

a w razie odpowiedzi twierdzącej,

2. Czy w takich okolicznościach faktycznych kolejni wierzyciele dłużnika mogą przyłączyć się do egzekucji z lokalu mieszkalnego, stanowiącego własność nabywcy, a informacje o nich podlegają wpisowi do jego księgi wieczystej?”

III CZP 10/26

Pytanie prawne Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

1. Na jakiej podstawie prawnej, w stanie prawnym ukształtowanym ustawą z dnia 9 marca 2023 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 614) i ustawą z dnia 7 lipca 2023 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1860),

odrzuca się niedopuszczalne z mocy ustawy zażalenie na postanowienie sądu wydane w postępowaniu egzekucyjnym na skutek skargi na postanowienie referendarza sądowego w sytuacji, gdy doszło do wyznaczenia składu do rozpoznania tego zażalenia?

2. Czy w przypadku, gdy w postępowaniu egzekucyjnym został wylosowany skład trzech sędziów do rozpoznania zażalenia, które jest niedopuszczalne z mocy ustawy i podlega odrzuceniu przez sąd w składzie jednego sędziego, o jego odrzuceniu może orzec wyłącznie sędzia referent, czy którykolwiek z sędziów wylosowanych do tego trzyosobowego składu?

UCHWAŁA IZBY CYWILNEJ

III CZP 29/25 – z dnia 5 marca 2026 r. w składzie 7 sędziów
na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego

1. Określenie zakresu wniosku skargi kasacyjnej jest niezbędne jedynie, gdy wniosek ten obejmuje uchylenie i zmianę zaskarżonego orzeczenia (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.).

2. Określenie w skardze kasacyjnej zakresu wniosku o uchylenie zaskarżonego orzeczenia niezgodnie z zakresem zaskarżenia (art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c.) nie stanowi samodzielnej podstawy odrzucenia skargi.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ

II CSKP 26/24 – wyrok z dnia 5 listopada 2025 r.

Artykuł 417 k.c. dotyczy naprawienia szkody wyrządzonej przez zaniechanie wydania przez Prezesa URE świadectwa pochodzenia z kogeneracji, ponieważ obowiązek jego wydania wynikał z przepisów ustawy – Prawo energetyczne. Przy czym pod pojęciem zaniechania należy rozumieć zarówno odmowę wydania zaświadczenia,

jak i opóźnienie jego wydania ze względu na przewlekłość prowadzonego przez URE postępowania. Przyznanie odszkodowania w trybie art. 417 k.c. nie jest w takiej sytuacji uzależnione od uzyskania we właściwym postępowaniu prejudykatu w postaci stwierdzenia niezgodności z prawem zaniechania wydania świadectwa pochodzenia z kogeneracji.

II CSKP 931/23 – wyrok z dnia 6 listopada 2025 r.

Zaspokojenie wierzyciela dokonane przed terminem wymagalności długu przez współdłużnika odpowiadającego solidarnie wraz z upadłym nie jest bezskuteczne na podstawie art. 127 ust. 3 pr.upadł.

II CSKP 669/25 – wyrok z dnia 21 stycznia 2026 r.

1. Suma (pieniężna) z art. 483 § 1 k.c. nie jest to kwota, która ma zostać wyliczona w przyszłości, ale kwota znana w momencie, w którym dłużnik zaciąga zobowiązanie umowne, co oznacza, że musi ona zostać ustalona jako stała kwota albo jako część liczona od kwoty znanej stronom w dacie zawarcia umowy.

2. Nie można zmiarkować kary umownej „do zera”.

II CSKP 186/24 – wyrok z dnia 26 stycznia 2026 r.

Artykuł 753 § 2 w związku z art. 713 k.c. nie ma zastosowania do rozliczenia nakładów na rzecz użyczoną, poczynionych przez biorącego do używania za zgodą użyczającego.

I CSK 3155/25 – postanowienie z dnia 28 stycznia 2026 r.

1. Skargę kasacyjną w postępowaniu o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej wnosi się za pośrednictwem systemu teleinformatycznego KRZ.

2. Termin, o którym mowa w art. 377 ust. 1 pr.upadł. dotyczy także orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej wobec wymienionych w art. 374 ust. 2 pr.upadł. osób uprawnionych do reprezentowania przedsiębiorcy będącego osobą prawną albo spółką handlową niemającą osobowości prawnej oraz osób faktycznie zarządzających przedsiębiorstwem dłużnika.

II CSKP 798/24 – postanowienie z dnia 30 stycznia 2026 r.

W razie sprzedaży przedsiębiorstwa upadłego w toku postępowania upadłościowego uprawniony, któremu przysługuje ustawowe prawo pierwokupu w stosunku do nieruchomości

wchodzącej w skład przedsiębiorstwa, może zrealizować swoje prawo nie przez wykonanie go tylko w odniesieniu do przedmiotu tego prawa, lecz w stosunku do całego przedsiębiorstwa.

PYTANIA PRAWNE DO IZBY KARNEJ

I KZP 2/26

Pytanie prawne Sądu Apelacyjnego w Krakowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy wystarczającym do uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji jest stwierdzenie naruszenia prawa do obrony oskarżonego jedynie w sensie formalnym to znaczy obrońca nie był na części rozprawy, w której przeprowadzono dowody, bez badania czy miały one wpływ na sytuację procesową oskarżonego (aspekt obrony materialnej)?;

2. Przy udzieleniu odpowiedzi, że wystarczającym do uchylenia wyroku jest naruszenie prawa do obrony w sensie formalnym, czy sąd może poprzestać na uchyleniu wyroku badając uchybienie w aspekcie przedmiotowym i uchylić wyrok w części obejmującej skazanie dotknięte powyższym uchybieniem?”

I KZP 3/26

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Sosnowcu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Jakie czynności procesowe winien podjąć sędzia sądu powszechnego, który uzyskał awans do sądu wyższej instancji w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3) – w sprawie przydzielonej mu jako referentowi, w której zapadło już orzeczenie

Sądu Najwyższego, którym uchylono wyrok i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym – z uwagi na bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (nienależytą obsadę sądu odwoławczego) – w sytuacji, gdy w sprawie w I instancji także orzekał sędzia powołany w wyżej wymienionym trybie, a wobec wylosowanego nowego sędziego referenta w II instancji istnieje rozbieżne orzecznictwo Sądu Najwyższego i sądów powszechnych co do jego bezstronności z uwagi na powołanie w trybie cytowanej ustawy, a dodatkowo strony w sprawie nie składały w ogóle wniosku o wyłączenie tego sędziego, co do którego nigdy nie przeprowadzono też procedury w trybie art. 42a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2024, poz. 334)?;

2. Czy złożenie podpisów przez sędziego sądu powszechnego na listach poparcia kandydatów do Krajowej Rady Sądownictwa w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 3) przesądza o braku instytucjonalnej niezależności sądu orzekającego z udziałem takiego «podpisującego listy poparcia sędziego» w przypadku, gdy nigdy nie złożono wobec takiego sędziego wniosku w trybie art. 42a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2024, poz. 334), a taką analizę przeprowadził Sąd Najwyższy jedynie w kilku wyrokach – w trybie rozpoznania nadzwyczajnych środków odwoławczych przez strony, bez możliwości obrony praw sędziego, którego status był kwestionowany – nie dokonując dokładnej analizy przebiegu samego konkursu w procesie nominacyjnym tego sędziego oraz jego kwalifikacji merytorycznych i doświadczenia

zawodowego, zwłaszcza gdy tryb ustawy wyłaniania kandydatów na sędziów do Krajowej Rady Sądownictwa nie uległ w ogóle zmianie?"

UCHWAŁY IZBY KARNEJ

I KZP 5/25 – z dnia 19 marca 2026 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Sosnowcu:

„Czy przepis art. 500 § 2 k.p.k. nakazujący stosowanie odpowiednio przepisów o postępowaniu zwyczajnym, jeżeli przepisy rozdziału dotyczącego postępowania nakazowego nie stanowią inaczej, odsyła do art. 422 § 1 k.p.k. w zakresie wniosku strony o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku nakazowego, gdy ten nie zawierał sporządzonego z urzędu takiego uzasadnienia?”

postanowiono odmówić podjęcia uchwały.

I KZP 7/25 – z dnia 19 marca 2026 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Sosnowcu

Prawomocne ukaranie mandatem karnym za wykroczenie stoi na przeszkodzie objęciu czynu ukaranego w tym trybie odmianą czynu ciągłego z art. 12 § 2 k.k.

I KZP 6/25 – z dnia 25 marca 2026 r. w składzie 3 sędziów na pytanie prawne Sądu Okręgowego w Poznaniu

Sędzia po ukończeniu 65 lat, który w terminie, o którym mowa w art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j.: Dz. U. z 2024 r., poz. 334 ze zm.), mającym odpowiednie zastosowanie do sędziów sądów wojskowych z mocy art. 70 § 1 ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych (t.j.: Dz. U. z 2025 r., poz. 1614), złożył oświadczenie woli dalszego zajmowania stanowiska i przedstawił zaświadczenie stwierdzające,

że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, jest osobą uprawnioną do orzekania w myśl art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k. tak długo, jak nie zostanie zakończone postępowanie związane z dalszym zajmowaniem stanowiska sędziego lub nie zaistnieje inna przyczyna powodująca przejście sędziego w stan spoczynku. Aby mogło dojść do skutecznego zakończenia takiego postępowania, konieczna jest możliwość wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego przez organ spełniający wymogi mające podstawę w art. 186 ust. 1 i art. 187 ust. 1 Konstytucji RP

**PYTANIE PRAWNE DO IZBY ODPOWIEDZIALNOŚCI
ZAWODOWEJ**

I ZZP 1/26

Pytanie prawne Sądu Rejonowego w Sandomierzu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy właściwym Sądem do rozpoznania zażalenia na zatrzymanie sędziego bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego tj. na gorącym uczynku dokonanego w trybie art. 80 § 1 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych będzie Sąd Rejonowy właściwy dla miejsca zatrzymania sędziego (art. 246 § 1 i 2 k.p.k.) czy też zgodnie z art 110 § 1, 2 i 2a w zw. z art. 80 ustawy o ustroju sądów powszechnych oraz art. 181 Konstytucji Sąd Najwyższy – Izba Odpowiedzialności Zawodowej, a w wypadku stwierdzenia, iż właściwym do rozpoznania jest Sąd Rejonowy miejsca zatrzymania czy Sąd ten jest uprawniony do oceny czy zaszły przesłanki umożliwiające zatrzymanie sędziego bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego (art 80 § 1 u.s.p.)?”